

Međunarodni praznik rada

Međunarodni praznik rada obilježavamo u spomen na štrajk radnika 1886., kada je Chicago (uz ostale gradove) bio mjesto velikih sindikalnih demonstracija sa zahtjevima za osmosatno radno vrijeme. Demonstracije su obilježili oružani napadi na štrajkaše, kada je ubijeno šestoro ljudi te je velik broj demonstranata ranjen i uhićen.

Odlukom Druge internacionale iz 1889. taj dan se obilježava kao Praznik rada, te je u mnogim zemljama prihvaćen kao državni praznik. Ustav Republike Hrvatske jamči svima pravo na rad i slobodu rada prema članku 55., koji kaže: "Svatko slobodno bira poziv i zaposlenje i svakomu je pod jednakim uvjetima dostupno svako radno mjesto i dužnost."

Opća deklaracija o ljudskim pravima¹, usvojena i proglašena na Općoj skupštini Ujedinjenih naroda 10. prosinca 1948., u članku 23. navodi:

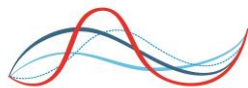
1. Svatko ima pravo na rad, slobodan izbor zaposlenja, pravedne i primjerene uvjete rada i na zaštitu od nezaposlenosti.
2. Svatko bez ikakve diskriminacije ima pravo na jednaku naknadu za jednak rad.
3. Svatko tko radi ima pravo na pravednu i primjerenu naknadu koja njemu i njegovoj obitelji osigurava život dostojan čovjeka i koja se prema potrebi dopunjuje drugim sredstvima socijalne zaštite.
4. Svatko ima pravo osnivati i pristupati sindikatima kako bi zaštitio svoje interese.

Stopa zaposlenosti osoba u dobi od 20 do 64 godine u EU dosegla je novi vrhunac od 71,1% u 2016.²

U 2016. stopa zaposlenosti stanovništva u dobi od 20 do 64 godina u Europskoj uniji iznosila je 71,1%, godinu prije bila je 70,0%, dok je prethodni vrhunac zabilježen 2008. (70,3%), a cilj

¹ Odluka o objavi Opće deklaracije o ljudskim pravima, Narodne novine: http://narodne-novine.nn.hr/clanci/medunarodni/2009_11_12_143.html

² Employment rates and Europe 2020 national targets, Eurostat: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Employment_rates_and_Europe_2020_national_targets



programa strategije Europa 2020 je postizanje stope zaposlenosti za osobe u spomenutoj dobnoj skupini od najmanje 75% do 2020. na razini EU-a.

Trend porasta zaposlenosti vidljiv je i za muškarce i žene. Za muškarce stopa zaposlenosti je u 2016. iznosila 76,8%, što je povećanje u odnosu na 2015., kada je bila 75,8%, ali još ispod razine iz 2008. (77,8%). Što se tiče žena, stopa zaposlenosti kontinuirano raste od 2010. do 2016., kada je iznosila 65,3%

Četvrtina država članica već je postigla svoj cilj zapošljavanja utvrđen strategijom Europa 2020.

U usporedbi s 2015., stopa zaposlenosti za osobe u dobi od 20 do 64 godina porasla je 2016. u svim zemljama članicama osim Luksemburgu, gdje je ostala gotovo stabilna. Najsnažnije je porasla u Mađarskoj, Slovačkoj, Češkoj, Španjolskoj, Litvi i Malti.

Stopa zaposlenosti iznad 75% zabilježena je u Švedskoj (81,2%), Njemačkoj (78,7%), Ujedinjenom Kraljevstvu (77,6%), Danskoj (77,4%), Nizozemskoj (77,1%), Češkoj (76,7%), Estoniji (76,6%) i Litvi (75,2%). Među tim državama članicama, Češka, Njemačka, Estonija, Litva i Švedska već su ispunile svoje nacionalne ciljeve navedene u Europi 2020., a tu su još i Irska i Letonija, dok je Malta samo 0,4 postotnih boda od postizanja cilja.

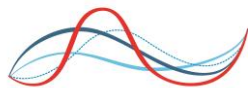
Najniža pak stopa zaposlenosti zabilježena je u Grčkoj (56,2%), a slijede je Hrvatska (61,4%), Italija (61,6%) te Španjolska (63,9%).

Stopa zaposlenosti osoba u dobnoj skupini od 15 do 64 u Hrvatskoj iznosila je 56,0% u 2015., što znači kako je u stalnom trendu porasta od 2013., kada je iznosila 52,5%, te 2014., kada je iznosila 54,6%.

Najmanja razlika u stopi zaposlenosti između muškaraca i žena u Litvi

Razlika između stopa zaposlenosti žena i muškaraca u dobi od 20 do 64 godine u 2016. bila je najniža u Litvi (-1,9 postotnih bodova), potom Letoniji (-2,9 postotnih bodova), Finskoj (-3,3 postotna boda) i Švedskoj (-3,8 postotnih bodova).

Na suprotnom kraju ljestvice najveća razlika između stopa zaposlenosti žena i muškaraca uočena je na Malti (-27,6 postotnih bodova). Velike su razlike zabilježene i u Italiji (-20,1 postotni bod), Grčkoj (-19,0 postotnih bodova), Rumunjskoj (-17,6 postotnih bodova) te Češkoj (-16,0 postotnih bodova).



DRŽAVNI ZAVOD ZA STATISTIKU
REPUBLIKE HRVATSKE
CROATIAN BUREAU OF STATISTICS

ZANIMLJIVOSTI

Zagreb, 1. svibnja 2017.

U Hrvatskoj je u 2016. stopa zaposlenosti za žene u dobi od 20 do 64 godine iznosila 56,6%, a za muškarce 66,2%, što čini razliku -9,6 postotnih bodova, što je povećanje u odnosu na godinu prije, kada je iznosila -9,5 postotnih bodova.

U razdoblju od 2006. do 2016. čak dvadeset pet zemalja članica smanjilo je jaz između spolova, a iznimke su samo Rumunjska, Estonija i Poljska. Tri države članice (Danska, Grčka i Cipar) imaju pad stope zaposlenosti i za muškarce i za žene u razdoblju od 2006. do 2016., dok dvanaest država članica (Estonija, Poljska, Mađarska, Švedska, Bugarska, Ujedinjena Kraljevina, Češka, Slovačka, Njemačka, Litva, Austrija i Malta) ima sve veće stope zaposlenosti. U tim državama stope su se brže povećale za žene nego za muškarce, osim u Estoniji i Poljskoj.

Stopa zaposlenosti smanjila se za muškarce, a istodobno povećala za žene u još dvanaest država članica, među kojima je i Hrvatska (Finska, Slovenija, Nizozemska, Francuska, Italija, Belgija, Portugal, Letonija, Irska, Luksemburg, Španjolska).

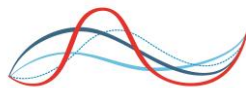
Što se tiče razlike između stope zaposlenosti za žene i muškarce u dobi od 15 do 64 godine, ona je u 2016. za Hrvatsku iznosila -9 postotnih bodova. U 2015. ta je razlika iznosila -8,7 postotnih bodova te se u odnosu na 2014., kada je iznosila -9,1 postotnih bodova, smanjila, a u odnosu na 2013., kada je iznosila -8 postotnih bodova, povećala.

Više od dvije trećine osoba u dobi od 55 do 64 godine ima posao u Švedskoj, Njemačkoj i Danskoj

Veće sudjelovanje starijih radnika na tržištu rada također je jedan od ciljeva strategije Europa 2020, a od 2002. stopa zaposlenosti osoba u dobi od 55 do 64 godine u EU je u stalnom porastu pa je tako s 38,4% u 2002. porasla na 55,3% u 2016.

Rast je bio veći za žene (s 29,1% u 2002. na 48,9% u 2016.) nego muškarce (48,2% u 2002. prema 62,0% u 2016.) te je jaz između stope zaposlenosti žena i muškaraca u dobi od 55 do 64 godine smanjen s -19,1 postotni bod na -13,1 postotni bod.

U 2016. više od polovice stanovništva u dobi od 55 do 64 godine bilo je zaposleno u petnaest država članica EU-a. Najveća stopa zaposlenosti za tu dobnu skupinu zabilježena je u Švedskoj (75,5%), Njemačkoj (68,6%), Danskoj (67,8%), Estoniji (65,2%), Litvi (64,6%), Nizozemskoj (63,5%) i Velikoj Britaniji (63,4%). Najniža stopa zaposlenosti pak zabilježena je u Grčkoj (36,3%), Hrvatskoj (38,1%), Sloveniji (38,5%) i Luksemburgu (39,6%).



U Hrvatskoj raste stopa zaposlenosti u dobi od 55 do 64 godine

Ako promatramo samo podatke za Hrvatsku, vidljivo je da stopa zaposlenosti starijih osoba u dobnoj skupini od 55 do 64 godine ipak raste. Naime, u 2015. ona je iznosila 39,2%, što je povećanje u odnosu na 2014. za 3,0%, a u odnosu na 2013. za 1,4%.

Razlika u zaposlenosti između muškaraca i žena u Hrvatskoj za osobe u dobi od 55 do 64 godine, u 2016. je iznosila -13,5 postotnih bodova, što je smanjenje u odnosu na 2015., kada je iznosila -17,5 postotnih bodova.

U Europi Hrvatska prednjači po broju osoba u dobi od 20 do 24 godine koje su završile najmanje srednju školu

U EU-28 udio osoba u dobi od 25 do 64 godine koje su sudjelovale u obrazovanju ili usavršavanju u 2015. iznosio je 10,7%, dok je u Hrvatskoj iznosio 3,1%. U cjeloživotnom učenju su tijekom 2015. žene bile u prednosti u odnosu na muškarce – njih je bilo 3,6%, dok je muškaraca bilo 2,7%.

Ipak se u nečemu možemo mjeriti s EU-28, a to je udio osoba u dobi od 20 do 24 godine koje su završile najmanje srednju školu. U EU-28 u 2015. te osobe su činile 82,7%, dok je u Hrvatskoj taj udio iznosio 95,7%, čime smo na samom vrhu, a slijede Cipar s 94,3%, Irska s 92,7% te Slovačka s 91,3%.